

Rollespil: Processen i Valladolid

Deltagere/aktører

de las Casas:

Oprindelig ankom de las Casas til den nye verden for at blive velbjerget godsejer, hvilket man næsten var garanteret på denne tid, da varerne fra den nye verden indbragte store summer og indianerne med magt blev tvunget til at arbejde. På hans eget og andres godser oplevede de spanske kolonisatorers behandling af den nye verdens oprindelige beboere. Han mente at behandlingen af indianerne var så forfærdelig, at han gav afkald på sine egne besiddelse, og trådte ind i dominikanerordenen. Som munk i dominikanerordenen forsvarede han indianernes rettigheder, og hans bog om den spanske erobring af den nye verden var kraftigt medvirkende til indførelsen af Leyes Nuevas de Indias (de nye love) i 1542. Med denne lov blev indianerne anerkendt som mennesker og fik spansk borgerret. Dette gjorde det muligt for indianerne at protestere mod behandlingen af dem, og dermed sætte en stopper for en del af den mishandling som foregik.

Sepulveda + adelige tilhørere

Sepulveda er teolog og historieskriver, og har siden 1536 arbejdet hos kongen. Efter indførelsen af Leyes Nuevas de Indias blev Sepulveda den vigtigste fortaler for ophævelsen af loven, for at sikre de spanske kolonisatorers interesser. For de spanske godsejere i den nye verden loven en katastrofe, da den på sigt ville fjerne deres muligheder for at tvinge indianerne til at arbejde med magt og dermed ville de skulle betale løn og miste en stor del af deres indtjening. Det var derfor en stor sejr at loven i 1545 blev ophævet, således at godsejernes indtjening blev sikret.

For at etablere sig som godsejere i den nye verden, krævedes et ganske stort indskud til køb af jord, opførelse af huse, osv. hvilket gjorde at det stort set kun var personer af adelig slægt, der havde mulighed derfor. Adelen i Spanien havde, som i resten af Europa på denne tid, gennem århundreder haft en form alliance med kongen. Kongen var afhængig af adelen, da disse stillede med den hær der både skulle sikre ro og orden i Spanien, og værne mod fjender fra andre lande. Til gengæld for pligten til at stille med våben, var adelen undtaget almindelig beskatning og nød en række andre fordele.

Kongen og juryen

Den spanske konge herskede på denne tid over næsten halvdelen af Europa, og krævede desuden at have eneret på hele den nye verden, dvs. både Syd- og Nordamerika. Kongen havde en tæt alliance med den katolske kirke, da både han og hans befolknings frelse afhang af dette. Kirken fik derfor jævnligt store pengegaver af kongen, og flere gange var konger, der var kommet på tværs af kirken, blevet afsat eller tvunget til at udføre kirkens ordrer. Da kritikken af den spanske fremfærd var fremkommet, og endog havde erklæret den ukristelig, var kongen derfor tvunget til at handle og havde derfor givet indianerne spansk borgerret med Leyes Nuevas de Indias. Den efterfølgende debat havde dog gjort det klart at loven ikke mødte opbakning fra alle og hvis godsejerne tabte penge, ville kongens indtægter fra told og skat også falde.

Samtidig var dominikanernes argument om at indianerne også var Guds skabninger og mennesker som spanierne, og derfor skulle behandles som sådan, svært at komme uden om.

Den megen debat om spørgsmålet måtte i hvert fald stoppes. Derfor var nogle repræsentanter for parterne indkaldt til denne høring, hvor en række af kongen betroede medarbejdere til at fungere som jury og sammen med ham træffe en endelig afgørelse på

spørgsmålene: Er indianerne mennesker? og har de samme rettigheder den spanske konge andre undersætter?

Interesser

Las Casas: Indianernes rettigheder

Sepulveda: De spanske godsejeres og erobreres interesser

Kongen og juryen: Opretholdelse af det gode forhold til Guds kirke og adelen, samt sikring af egen magt over den spanske del af den nye verden.

Opsamling

Diskussion omkring aktør/strukturforholdene:

Samfundsmæssige strukturer

- Forholdet mellem kirke, adel og konge
- Forholdet mellem elite (kirke, adel og konge) og befolkning (øvrige indbyggerne i de spanske besiddelser)

Mentale/religiøse struktur

- Den kristne kirkes betydning for mennesker
- Kirkens økonomiske magt
- Kirkens samfundsmæssige betydning: Undervisning, sundhedsvæsen
- Renæssance tænkningen: empirisme, ændret menneskesyn, ændret verdensbillede